

Акт
обстеження лісових насаджень філії «Центральний лісовий офіс» ДП
«Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану
лісіву I півріччі 2026 року

28.01.2026

с.Оникієве

Нами, начальником відділу моніторингу стану лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист» РОМАНСЬКОЮ Ларисою, інженером охорони та захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ГАПИЧЕМ Іваном, лісничим Голованівського лісництва Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ГУСАРОМ Ростиславом, лісничим Вільховатського лісництва РУТКОВСЬКИМ Богданом та Ємилівського лісництва МАРКІВСЬКИМ Леонідом проведено з 27.01.2026 по 28.01.2026 року лісопатологічне обстеження лісових насаджень, які були обстежені в серпні минулого року (акт від 22.08.2025), але не пройдені заходами з поліпшення санітарного стану лісів в 2025 році, Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Філія) з метою призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісівна загальній площі **111 га**.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2020 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	Середня висота, метрів	Середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Голованівське	3	13	1,3		1,3	7Д32ЯЗ1КЛГ	51	0,7	1	19	24	210	3
Голованівське	4	9	1,4		1,4	9Д31ЯЗ	59	0,7	1	20	26	240	3
Голованівське	5	2	1,3		1,3	10Д3+ЯЗ	59	0,7	1	21	26	250	3
Голованівське	10	14	1,3		1,3	10Д3+КЛГ	75	0,7	1	23	26	305	2
Голованівське	11	6	1,1		1,1	7Я32Д31КЛГ	65	0,7	1А	26	34	300	3
Голованівське	11	7	0,9		0,9	10Д3+БРС+КЛГ	53	0,7	1	20	24	230	3
Голованівське	11	15	0,9		0,9	9Д31ЛПД+ГЗ	95	0,7	2	25	32	310	3
Голованівське	11	20	0,6		0,6	10Д3+ЛПД	95	0,7	2	26	36	340	3
Голованівське	18	16	1,0		1,0	8Д32ЯЗ+КЛГ+КЛЯ	53	0,7	2	17	22	190	2
Голованівське	19	8	0,7		0,7	10Д3+ЛПД+КЛП	59	0,7	1А	23	24	290	3
Голованівське	20	13	1,6		1,6	10Д3+ЛПД	90	0,6	2	24	34	260	3
Голованівське	20	17	1,0		1,0	10Д3+ЯЗ	84	0,7	2	23	30	290	3
Голованівське	20	18	2,9		2,9	8Д32ЛПД+ЧШ	57	0,7	1	20	24	230	3
Голованівське	22	4	3,8		3,8	6Д33ДЧР1ГЗ	40	0,7	1	16	22	140	3
Голованівське	23	7	11,0	1	5,0	10Д3	62	0,7	1	22	26	270	3

Голованівське	23	7	11,0		6,0	10ДЗ	62	0,7	1	22	26	270	3
Голованівське	38	10	0,8		0,8	8ДЗ2ЯЗЛ	56	0,7	1	19	24	200	3
Голованівське	38	11	0,6		0,6	4ДЗ3ЛПДЗЯЗ+ГЗ	70	0,7	1	22	26	280	3
Голованівське	52	17	2,9		2,9	9ДЗ1ЯЗ+КЛГ	42	0,7	1	16	22	160	3
Голованівське	52	30	1,4		1,4	10ДЗ+КЛГ	42	0,7	1	16	20	160	3
Голованівське	55	5	1,5		1,5	7ДЗ3КЛГ	65	0,7	2	20	24	210	3
Голованівське	55	10	0,7		0,7	8ДЗ2КЛГ	65	0,7	2	20	24	220	3
Голованівське	55	14	1,9		1,9	9ДЗ1ЯЗ+КЛГ	65	0,7	1	22	26	270	3
Голованівське	56	12	0,8		0,8	10ДЗ+КЛГ	90	0,7	2	23	32	290	3
Голованівське	56	22	1,7		1,7	6ДЗ3КЛГ1ЯЗ	57	0,6	1А	22	26	210	3
Голованівське	56	26	0,5		0,5	10ДЗ	85	0,7	1	25	32	320	3
Голованівське	58	9	1,2		1,2	10ДЗ	70	0,7	1	22	24	280	3
Голованівське	58	11	1,1		1,1	10ДЗ+ЯЗ+КЛП	85	0,7	2	22	24	280	3
Голованівське	64	4	1,9		1,9	10ДЗ	70	0,7	1	22	24	270	3
Голованівське	64	5	0,5		0,5	10ДЗ	95	0,6	2	25	34	280	3
Голованівське	64	7	1,5		1,5	10ДЗ	60	0,7	2	19	24	220	3
Голованівське	64	8	0,9		0,9	9ЯЗ1ДЗ	65	0,7	1А	27	28	340	3
Голованівське	64	9	0,9		0,9	9ЯЗ1ДЗ	80	0,7	1	26	30	330	3
Голованівське	64	12	0,8		0,8	7ДЗ2ЯЗ1КЛГ	80	0,7	1	24	28	300	3
Голованівське	83	2	1,5		1,5	10ДЗ	67	0,7	2	20	26	230	3
Разом по лісництву 53,9 га													
Вільховатське	8	8	4,1		4,1	8ДЗ2ЯЗ	63	0,6	1	21	26	230	3
Вільховатське	8	16	2,8		2,8	10ДЗ+ЯЗ	95	0,6	3	21	30	215	3
Вільховатське	13	9	1,4		1,4	10ДЗ+ЛПД+БРС+КЛГ+ЯЗ	59	0,7	1	20	22	230	3
Вільховатське	49	5	5,1		5,1	10ДЗ+ЧШ	92	0,6	2	24	32	260	3
Вільховатське	49	13	6,4		6,4	10ДЗ+ЧШ	99	0,6	2	25	30	280	3
Вільховатське	63	17	0,8		0,8	10ДЗ	86	0,7	2	23	28	290	3
Вільховатське	63	19	1,3		1,3	9ДЗ1ЯЗ	105	0,6	3	23	30	240	3
Вільховатське	63	20	0,9		0,9	10ДЗ+ЯЗ	80	0,7	1	24	30	300	3
Вільховатське	63	24	2,6		2,6	9ДЗ1ЯЗ	105	0,7	3	23	30	285	3
Вільховатське	63	25	3,4		3,4	6ДЗ4ЯЗ	95	0,7	3	22	28	275	3
Вільховатське	63	26	2,1		2,1	7ДЗ3ЯЗ	105	0,7	3	23	30	280	3
Вільховатське	63	27	1,1		1,1	6ДЗ4ЯЗ	97	0,6	2	25	30	290	3
Вільховатське	63	28	2,9		2,9	8ДЗ2ЯЗ	90	0,7	2	23	28	285	3
Вільховатське	64	8	2,5		2,5	10ДЗ+ЯЗ	85	0,6	2	22	30	230	3
Вільховатське	65	6	3,8		3,8	9ДЗ1ЯЗ	95	0,7	2	23	30	295	3
Вільховатське	65	10	5,8		5,8	8ДЗ2ЯЗ	105	0,7	2	24	30	315	3
Вільховатське	67	9	1,1		1,1	5ДЗ5ЯЗ	69	0,7	1	22	26	290	3
Разом по лісництву 48,1 га													
Ємилівське	20	27	2,3		2,3	9ДЗ1ЯЗ	53	0,7	1	19	22	220	3
Ємилівське	20	29	1,2		1,2	10ДЗ+КЛГ	85	0,6	2	22	32	240	3
Ємилівське	23	24	2,8		2,8	5ДЗ2Г32ЛПД1ЧШ+КЛГ+ЯЗ	72	0,7	2	23	30	220	3
Ємилівське	25	7	2,2		2,2	10ДЗ+КЛП+ЧШ	85	0,7	1	25	32	320	3
Ємилівське	25	10	0,5		0,5	10ДЗ+КЛГ+ЛПД	90	0,6	2	22	32	230	3
Разом по лісництву 9,0 га													
Всього по філії 111,0 га													

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Філії, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев.

Обстеженням встановлено:

Представлені для лісопатологічного обстеження лісові насадження Філії характеризуються погіршенням санітарного стану внаслідок пошкодження дерев хворобами лісу та стовбуровими шкідниками, про що свідчать характерні симптоми та ознаки пошкодження, ураження, прояви шкідливих організмів на дереві або його частині, що впливають на здатність виконання ним життєвих функцій (фотосинтезу, всмоктування вологи та поживних речовин) та призводить до ослаблення дерев, зменшення приросту та послідуочим всиханням.

Незважаючи на проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, загальна площа насаджень Філії з порушеною і втраченою біологічною стійкістю значно зменшилась, але не зникла зовсім.

Заплановані та відібрані в вибірково санітарну рубку дерева всіх листяних порід (дуб, ясен, клен, липа, граб та інші) IV – VI категорії стану, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100%, всиханням більше половини скелетних гілок по всій висоті крони, в невеликій кількості зломи вершин, поодинокі дерева з дугоподібно зігнутими стовбурами, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з підірваною кореневою системою, що свідчить про пошкодження опеньком осіннім, з локальним відшаруванням кори та пошкодженням стовбуровими шкідниками (вусачами, златками, заболонниками, ясеневими лубоїдами). Під корою дерев наявні личинкові ходи, забиті трухою, що характерно для вусачів.

Крім дерев вражених стовбуровими шкідниками, по всіх лісництвах спостерігаються поодинокі листяні дерева уражені – східчастим раком, охоплені ними рани понад 2/3 периметра із заглибленням в середину (частіше в комелі) таз виходом плодкових тіл дереворуйнівних грибів – трутовиків на різній висоті дерев, які є збудниками стовбурових гнилей листяних деревних порід. На ділянках виявлені плодкові тіла трутовика справжнього, який викликає білу мармурову ядрово – заболонну стовбурову гниль та трутовика несправжнього, який викликає білу ядрово-смугасту стовбурову гниль корозійного типу.

Деревостани з переважаючою породою дуб поодинокі враженні поперечним раком з повним обхватом периметра стовбура з характерними ознаками – поперечними тріщинами, нерівними краями та деформованими стовбурами, що призводить до зниження приросту, ослаблення деревостану та сприяє буреломам.

На обстежених ділянках будуть відібрані у вибірково санітарну рубку дерева листяних порід (акація, ясен, клен та інші) поодинокі вражені некрозно – раковими хворобами: з наростами – напівкулястими напливами на стовбурах й пухлини (ракові утворення більше, ніж на 2/3 периметра) – здуттями або потовщеннями на гілках і стовбурах, з глибокими тріщинами в комлевій частині, з поодинокими зламами та розколами стовбурів.

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях Філії відмічається пошкодження дерев хворобами лісу (некрозно-ракові хвороби, східчастий рак листяних порід, поодинокі поперечний рак дуба, стовбурові гнилі – викликанні плодковими тілами дереворуйнівних грибів, пошкодження опеньком осіннім), стовбуровими шкідниками: короїдами (лубоїдами, заболонниками), вусачами, златками.

По Оникіївському надлісництву є ділянки, в яких будуть відбиратись у рубку тільки сухостійні дерева дуба, ясеня та присутніх інших листяних порід:

По Голованівському лісництві квартал 20 виділ 7; квартал 38 виділа 10, 11; квартал 56 виділа 12, 22, 26; квартал 64 виділ 7;

По Ємилівському лісництві квартал 25 виділ 7; квартал 20 виділ 27.

При лісопатологічному обстеженні на оглянутих ділянках з головною породою ясен звичайний та у складі яких є ясен слід відмітити тенденцію погіршення стану дерев у міру збільшення їхнього віку від комплексу патогенних шкідників, які пошкоджують ясеневі стовбури.

На пошкоджених деревах IV-VI категорії спостерігаються розкльови птахів різної інтенсивності, що свідчить про пошкодження дерев стовбуровими шкідниками.

Довготривале знаходження насаджень в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків шкідливих організмів.

Характер всихання поодинокий та груповий, ступінь всихання слабка та середня.

При проведенні вибіркової санітарної рубки в насадженнях Філії залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

Рекомендації та пропозиції:

1. В насадженнях, що втратили біологічну стійкість, вражених хворобами лісу та пошкоджених стовбуровими шкідниками, з метою недопущення розмноження та розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників прилеглих насаджень, здійснити заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій відповідно до вимог встановлених «Санітарними правилами в лісах України».

2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибіркової санітарної рубки на загальній площі 111 га.**

3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Філії здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме, розвішування гнізд для птахів. В осередках розмноження комах-камбіофагів викладати зрубані дерева, які будуть пастками для шкідників і вилучатимуться після заселення їх шкідниками (ловильні дерева).

4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів виконувати згідно вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27.07.1995р. №555.

Акт складений в 3-х примірниках:

Додаток: фотофіксація.

Начальник відділу моніторингу стану
Лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист»

Лариса РОМАНСЬКА

Інженер охорони та захисту лісу
Філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Іван ГАПИЧ

Лісничий Голованівського лісництва
Оникіївського надлісництва

Ростислав ГУСАР

Лісничий Вільховатського лісництва
Оникіївського надлісництва

Богдан РУТКОВСЬКИЙ

Лісничий Ємилівського лісництва
Оникіївського надлісництва

Юрій МАРКІВСЬКИЙ